

Актуальні аспекти використання e-learning в сфері фізичної культури

Андрій Маракушин
Олександр Піддубний
Артем Чередніченко

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Мета: актуалізувати впровадження електронного навчання для вмотивування студентської молоді до рухової активності.

Матеріал і методи: обраний метод узагальнення та аналізу, що використовувався при вивченні підходів, визначень та результатів дослідження у різних авторів за темою дослідження.

Результати: узагальнено та проаналізовано: підходи з формування мотивації у студентів до рухової активності; визначення електронного навчання; результати впровадження електронного навчання в навчальний процес студентів у різних авторів.

Висновки: доведено, що підходи різних авторів щодо вмотивування студентської молоді до рухової активності не включають використання сучасних засобів електронного навчання; встановлено, що електронне навчання може стати відмінним доповненням очної форми освіти; актуалізовано напрями подальшого наукового пошуку.

Ключові слова: фізичне виховання, мотивація, електронне навчання, студенти, навчальний процес.

Вступ

Аналіз сучасних педагогічних досліджень свідчить про те, що формування позитивної мотивації до навчання – це одна з найгостріших проблем вищої школи. Загальновідомо, що будь-яка діяльність проходить більш ефективно, коли вона більш мотивована [6].

У фізкультурно-оздоровчій роботі, що проводиться в ВНЗ, необхідно прагнути до вирішення завдань рівня освіченості, коли пізнавальні інтереси в галузі фізичної культури переростають в потребу руху, збільшення самостійних занять [5; 6].

Швидкий прогрес у галузі інформаційних технологій дозволяє використовувати персональні комп'ютери в якості ефективного засобу навчання. Автоматизація процесу навчання здійснюється з використанням комп'ютерних навчальних програм та електронних підручників, які використовуються не тільки із застосуванням магнітних носіїв (лазерних дисків), але із застосуванням локальних і глобальних комп'ютерних мереж. В останньому випадку відбувається формування спеціалізованого інформаційно-освітнього середовища, що дозволяє реалізувати сучасні технології навчання. Для наповнення інформаційно-освітнього середовища, а також для ефективного використання локальних і глобальних комп'ютерних мереж необхідна оперативна розробка електронних навчальних курсів високої якості, що відповідають сучасному стану науки в даній предметній області [11].

Загальна мета створення електронних навчальних курсів – підвищення ефективності процесу засвоєння знань та покращення якості підготовки фахівців. У системі очної освіти електронні навчальні курси можна використовувати як додаткові навчальні засоби, що дозволяють методично правильно організувати контрольовану викладачем самостійну роботу студентів. Таким чином, у рамках очної освіти буде здійснюватися поступове впровадження технологій відкритої освіти, зокрема, методу

електронного навчання. У той же час в системі відкритої освіти електронні навчальні курси є основним джерелом навчальної інформації для тих, кого навчають [25; 84]. Автори В. С. Ашанін та В. А. Друзь вказують в своїх дослідженнях, що особливе місце серед засобів інформаційних технологій навчання займають комп'ютерні навчальні системи. Такі системи дають можливість студентам самостійно вивчати матеріал, опрацювавши його в інтерактивному режимі [4; 9].

Аналіз стану питання показує, що на сучасному етапі інформаційно-комунікативні технології в системі фізичної культури і спорту ще не знайшли належного застосування через об'єктивні й суб'єктивні причини [14].

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана за напрямами дослідження «Формування мотивації до рухової активності, здорового способу життя в системі фізичного виховання дітей та молоді» та «Інноваційні засоби та технології у фізичному вихованні різних груп населення» паспорта спеціальності 24.00.02.

Мета дослідження: актуалізувати впровадження електронного навчання для вмотивування студентської молоді до рухової активності.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати: підходи різних авторів щодо формування мотивації у студентів до рухової активності; визначення поняття e-learning (електронне навчання).

2. Визначити та проаналізувати результати впровадження електронного навчання в навчальний процес студентів у різних авторів; актуалізувати напрями майбутніх досліджень.

Матеріал і методи дослідження

Для досягнення поставленої мети був обраний метод узагальнення та аналізу, що використовувався при вивченні підходів, визначень та результатів дослідження у

різних авторів за темою дослідження.

Результати дослідження та їх обговорення

Для вирішення першого завдання дослідження ми вивчили та проаналізували: сучасні підходи різних авторів щодо формування мотивації у студентів до рухової активності; визначення *електронного навчання*.

Ми розглянули інновації різних авторів щодо компонентів навчання, а саме: засобів, форм, методів, принципів, змісту та педагогічних умов.

Проведений аналіз дозволив визначити, що більшість авторів пропонують інновації стосовно змісту, педагогічних умов, а також засобів навчання для формування мотивації до рухової активності студентської молоді. Можна зазначити, що запропоновані інновації не включають використання сучасних засобів *електронного навчання* (персональні навчальні системи студентів – ПНС, електронні підручники – ЕП тощо).

З наведеного аналізу визначення *електронного навчання* можна зазначити, що це процес навчання з ви-

користанням мережі Інтернет. Їх об'єднують такі спільні риси, як використання інформаційних технологій при наданні освітніх послуг; можливість спілкування між студентом та викладачем у режимі online; віддалений доступ до навчальних матеріалів.

Для вирішення другого завдання дослідження ми вивчили та проаналізували результати впровадження *електронного навчання* в навчальний процес студентів; актуалізували напрями майбутніх досліджень.

З вищенаведеного ми зазначаємо, що багато дослідників вивчали електронне навчання, а саме: функції, структуру, інтерфейс, а також шляхи ефективного використання; можливості аналізу даних; визначено особливості асинхронної взаємодії суб'єктів навчання; розглянуто модель формування професійної компетентності викладачів електронного навчання, основні проблеми використання на практиці електронних засобів навчання; інновації щодо проведення вебінарів. Усі наведені результати досліджень мають теоретичне значення. Проте в наявній науковій літературі ми не знайшли конкретних практичних (експериментальних) результатів впровадження засобів

Таблиця 1
Узагальнення та аналіз підходів

№ з/п	Автор(и)	Компоненти навчання					
		Засоби	Форми	Методи	Принципи	Зміст навчання	Педагогічні умови
1.	Захаріна Є. А. [10]	-	-	-	-	+	+
2.	Романчук С. В. [24]	+	-	-	-	+	+
3.	Бойцова Т. Л., Жукова О. Л. [7]	-	-	-	-	+	-
4.	Міхеева Т. М., Холодова Г. Б. [17]	-	-	-	-	+	-
5.	Назимок В. В. [19]	-	-	-	-	-	+
6.	Наговіцин Р. С. [18]	-	-	-	-	-	+
7.	Алеева Ю. В., Попова Н. В. [1]	-	-	-	-	-	+
8.	Біліченко Е. А. [6]	-	-	-	-	-	+
9.	Тарасова О. А. [29]	-	-	-	-	-	+
10.	Гружевський В. А. [8]	-	-	-	-	+	-
11.	Конкіна М. А. [12]	+	+	-	-	+	-
12.	Коноплева Е. Н. [13]	+	-	-	-	+	-
13.	Пантюхіна Л. Е., Махов А. С., Матвеев А. П., Чайка Ж. Ю. [21]	-	-	-	-	+	+
14.	Анохин Е. М. [2]	+	-	-	-	-	+
15.	Пономаренко В. С. [22]	-	-	-	-	-	+

Таблиця 2
Визначення електронного навчання та його аналіз

№	Автор(и)	Визначення	Ключові слова
1.	Марк Розенберг (Marc Rosenberg) [36]	Використання Інтернет-технологій для надання широкого спектра рішень, що забезпечують підвищення знань та продуктивність праці.	Інтернет, процес навчання
2.	Еллісон Розсетт (Allison Rossett) [34]	Підготовка кадрів з використанням комп'ютерів, які підключені до мережі Інтернет.	Інтернет, процес навчання
3.	Фахівці ЮНЕСКО [33]	Навчання за допомогою Інтернет і мультимедіа.	Інтернет, процес навчання
4.	Биков В. Ю. [35]	Різновид дистанційного навчання, за яким учасники і організатори навчального процесу здійснюють переважно індивідуалізовану взаємодію як асинхронно, так і синхронно у часі, переважно і принципово використовуючи електронні транспортні системи доставки засобів навчання та інших інформаційних об'єктів, комп'ютерні мережі Інтернет, медіанавчальні засоби та інформаційно-комунікаційні технології.	Інтернет, процес навчання
5.	Соловов А. В. [26]	Технологія навчання, заснована на використанні засобів обчислювальної техніки і систем передачі даних для представлення та доставки знань, підтримки взаємодії студента і викладача, а також контролю знань.	Інтернет, процес навчання, взаємодія

Таблиця 3

Результати впровадження електронного навчання

№	Автор(и)	Результати дослідження	
		Теоретичні	Практичні
1.	Малінов М. Б., Мочалов С. П., Третьяков В. С. [15]	Наведено функції, структура і інтерфейс системи електронного навчання. Описано можливості аналізу даних.	–
2.	Токтарова В. И. [30]	Розроблено і застосовано навчально-методичне забезпечення, що реалізовано з урахуванням принципів і засобів електронного навчання.	–
3.	Михайлова Н. В. [16]	Визначено особливості асинхронної взаємодії суб'єктів навчання, фактори, що впливають на успішність електронного навчання.	–
4.	Ядровська М. В. [31]	Визначено характеристики дистанційного навчання, на основі яких запропоновано класифікацію моделей дистанційного навчання; визначені фактори оптимізації дистанційного навчання з точки зору результатів навчально-педагогічної комунікації; сформульовані критерії конструювання навчального матеріалу і оптимізації навчальних текстів, що включаються в контент дистанційного навчання.	–
5.	Нижник С. Г., Батаніна І. А. [20]	Розглянуто модель формування професійної компетентності викладачів електронного навчання.	–
6.	Ахмедова А.М. [3]	Розглянуто основні проблеми використання на практиці електронних засобів навчання.	–
7.	Старшинова Т. А., Маклецов С. В. [28]	Розглянуто проблему інформаційної підготовки студентів.	–
8.	Стариченко О. Є., Сардак Л. В. [27]	Запропоновано технологію використання документ-камеривході проведення вебінарів як одного з поширених способів сучасного дистанційного навчання.	–
9.	Якушева Н.М. [32]	Розглянуто особливості e-learning, питання підходів до реалізації навчання.	–
10.	Ранніх В.Н. [23]	Розглянуто приклад організації електронного навчання у вузі, а також шляхи його ефективного використання.	–

електронного навчання в навчальний процес студентів. Ми вважаємо, що саме в цьому напрямку необхідно вести подальший науковий пошук

Висновки

1. Проведений аналіз підходів різних авторів щодо вмотивування студентської молоді до рухової активності дозволив визначити, що вони не включають використання сучасних засобів *електронного навчання*, які забезпечують якість освіти шляхом змістовного наповнення освітнього середовища, забезпечують рівний доступ учасників навчального процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання та форми навчання, створюють умови для персоналізації навчання та використання інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Спираючись на визначення *електронного навчання*, ми зазначаємо, що воно може стати відмінним доповненням очної форми, оскільки технології, які застосовані

при розробці навчальних курсів, будуть гарною підтримкою для підвищення якості та ефективності традиційного підходу до навчання.

3. Усі наведені результати досліджень щодо впровадження *електронного навчання* мають теоретичне значення. Проте в наявній науковій літературі ми не знайшли конкретних практичних (експериментальних) результатів впровадження засобів *електронного навчання*. Ми вважаємо, що подальший науковий пошук необхідно вести в напрямку експериментального впровадження засобів *електронного навчання* в фізичне виховання студентів, аналізу отриманих практичних результатів та оптимізації співвідношення використання традиційних та інноваційних підходів у навчальному процесі студентів.

Перспективи подальших досліджень: планується отримати та проаналізувати деякі результати впровадження засобів *електронного навчання*, а саме звернення користувачів до контенту навчальних курсів зі сфери фізичної культури; використання інтерактивних інструментів персональної навчальної системи студентів.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматися таким, що може завдати шкоди неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список використаної літератури

1. Алеева, Ю.В., Попова, Н.В. (2015), «Педагогические условия формирования мотивации студентов к занятию физической культурой», *Мир науки, культуры, образования*, № 2, С. 7-10.
2. Анохін, Е.М. (2003), «Формування мотивації курсантів військових навчальних закладів до занять фізичною підготовкою як невід'ємна передумова підвищення її ефективності», *Матеріали відкритої науково-методичної конференції «Фізична підготовка військовослужбовців» 29–30 квітня 2003 р.*, НУФВСУ, Київ, С. 100-104.
3. Ахмедова, А.М. (2015), «Использование современных электронных средств обучения в учебном процессе», *Science Time*, № 1 (13), С. 36-39.

4. Ашанин, В.С. (2004), «Дидактические основы обучения методам многомерного анализа данных в подготовке специалистов в области физической культуры и спорта», *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 7, С. 23-24.
5. Беляничева, В.В., Грачева, Н. В. (2009), «Формирование мотивации занятий физической культуры у студентов», *Физическая культура и спорт: интеграция науки и практики*, Вып. 2, ООО Издательский центр «Наука», Саратов, С. 6.
6. Біліченко, О. (2011), «Особенности мотивации до занятий з фізичного виховання у студентів», *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, № 5, С. 3-5.
7. Бойцова, Т.Л., Жукова, О.Л. (2010), «Физическая культура студентов на основе реализации мотивационно-личностного подхода», *Вестник ТГПУ*, № 4, С. 108-111.
8. Гружевский, В.А. (2014), «Целесообразность использования инновационных технологий в формировании личностно-ориентированной мотивации студентов к физическому воспитанию», *ППМБПФВС*, № 3, С. 28-30.
9. Друзь, В.А. (2005), «Оптимальный режим обучения и методы его построения», *Сб. текстов выступлений 5-ой межвуз. конф., НУА*, Харьков, С. 67-69.
10. Захаріна, Є.А. (2008), *Формування мотивації до рухової активності у процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02*, Київ, 24 с.
11. Иванова, Е.О., Осмоловская, И.М. (2011), *Теория обучения в информационном обществе*, Просвещение, Москва.
12. Конкина, М.А. (2008), «Занятия физической культурой и спортом в структуре ценностных ориентаций среди студенческой молодежи», *Материалы III Всероссийского социологического конгресса, Институт социологии РАН, Российское общество социологов*, Москва, С. 1-3.
13. Коноплева, Е.Н. (2008), «Формирование мотивации к занятиям физической культурой у студентов нефизкультурных вузов посредством лекционных занятий по теории и методике физкультуры», *Физическое воспитание студентов творческих специальностей*, № 3, С. 45-51.
14. Малаховський, О. (2013), «Формування інформаційно-комунікативної культури студентів у галузі фізичного виховання і спорту», *Актуальні проблеми фізичного виховання: теорія та практика: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, (Умань, 19 квітня 2013 р.)*, ред. кол.: Ткачук, Л.В. (гол. ред.) та інші, ВПЦ «Візаві», Умань, С. 120.
15. Малинов, М.Б., Мочалов, С.П., Третьяков, В.С. (2013), «Разработка информационной системы мониторинга электронного обучения в вузах», *Вестник КемГУ*, № 4 (56), С. 45-48.
16. Михайлова, Н.В. (2012), «Особенности организации асинхронного обучения студентов вуза в электронной среде», *Вестник ОГУ*, № 2 (138), С. 149-154.
17. Михеева, Т.М., Холодова, Г.Б. (2014), «Формирование мотивации студентов к самостоятельным занятиям физической культурой (на примере оздоровительного бега)», *Вестник ОГУ*, № 3 (164), С. 89-93.
18. Наговицын, Р.С. (2011), «Мотивация студентов к занятиям физической культурой в вузе», *Фундаментальные исследования*, № 8-2, С. 293-298.
19. Назимок, В.В. (2012), «Мотивация студентов к занятиям боксом в процессе физического воспитания», *ППМБПФВС*, № 8, С. 54-56.
20. Нижник, С.Г., Батанина, И.А. (2014), «Педагогическая модель формирования тьюторской компетентности преподавателя вуза в условиях электронного обучения», *Известия ТулГУ. Гуманитарные науки*, № 4-2, С. 139-144.
21. Пантохина, Л.Е., Махов, А.С., Матвеев, А.П., Чайка, Ж.Ю. (2015), «Структура мотивации к занятиям физическими упражнениями и спортом у студентов высших учебных заведений неспортивного профиля», *Ученые записки университета Лесгафта*, № 7, С. 206-212.
22. Пономаренко, В.С. (2010), «Упрощення персональних навчальних систем у навчальний процес», *Економія розвитку*, № 2 (54), С. 5-9.
23. Ранних, В.Н. (2014), «Электронные обучающие курсы как эффективное средство обучения в вузе», *Известия ТулГУ. Гуманитарные науки*, № 4-2, С. 210-215.
24. Романчук, С.В. (2006), *Формування мотивації до занять фізичною підготовкою і спортом курсантів технічних військових навчальних закладів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02*, Львів, 24 с.
25. Семеріков, С.О. (2009), *Теоретико-методичні основи фундаменталізації навчання інформатичних дисциплін у вищих навчальних закладах: дис. д-ра пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (інформатика)*, Національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова, Київ, 536 с.
26. Соловов, А.В. (2006), *Электронное обучение: проблематика, дидактика, технология*, Новая техника, Самара.
27. Стариченко, А.Е., Сардак, Л.В. (2014), «Применение современных технических средств обучения в e-learning», *Педагогическое образование в России*, № 2, С. 143-145.
28. Старшинова, Т.А., Маклецов, С.В. (2012), «Применение средств электронного обучения для формирования информационной компетентности», *Вестник Казанского технологического университета*, № 17, С. 330-333.
29. Тарасова, О.А. (2009), «Совершенствование мотивации студентов к поддержанию двигательной и социальной активности через физкультурно-спортивную деятельность», *Известия РГПУ им. А.И. Герцена*, № 112, С. 189-193.
30. Токтарова, В.И. (2013), «Модель учебно-методического обеспечения образовательного процесса вуза в контексте электронного обучения», *Вестник Марийского государственного университета*, № 11, С. 87-90.
31. Ядровская, М.В. (2013), «Модели учебно-педагогической коммуникации в системе электронного обучения вуза», *Образовательные технологии и общество*, № 2, С. 469-488.
32. Якушева, Н.М. (2012), «Дидактические принципы создания средств электронного обучения и вопросы их реализации», *Педагогика и психология образования*, № 1, С. 87-96.
33. Bates, T. (2001), *National strategies for e-learning in post-secondary education and training*, UNESCO.
34. *Defining eLearning, Performance, Learning, Leadership, & Knowledge Site*, available at: <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/elearning/define.html>.
35. *Education World: Educators Battle Over Calculator Use*, available at: http://www.educationworld.com/a_curr/curr072.shtml
36. Rosenberg, M. (2007), «Beyond E-Learning: New Approaches to Managing and Delivering Organizational Knowledge», *ASTD International Conference, June 3, Atlanta, 2007*.

Стаття надійшла до редакції: 26.04.2017 р.
Опубліковано: 30.06.2017 р.

Аннотация. Андрей Маракушин, Александр Поддубный, Артем Чередниченко. Актуальные аспекты использования e-learning в сфере физической культуры. Цель: актуализировать внедрение электронного обучения для мотивирования студенческой молодежи к двигательной активности. **Материал и методы:** выбран метод обобщения и анализа, который использовался при изучении подходов, определений и результатов исследования у разных авторов по теме исследования. **Результаты:** обобщены и проанализированы: подходы по формированию мотивации у студентов к двигательной активности; определение электронного обучения; результаты внедрения электронного обучения в учебный процесс студентов у разных авторов. **Выводы:** доказано, что подходы различных авторов по мотивированию студенческой молодежи к двигательной активности не включают использование

современных средств электронного обучения; установлено, что электронное обучение может стать эффективным дополнением очной формы образования; актуализированы направления дальнейшего научного поиска.

Ключевые слова: физическое воспитание, мотивация, электронное обучение, студенты, учебный процесс.

Abstract. Andriy Marakushyn, Oleksandr Piddubnyi & Artem Cherednichenko. Modern aspects of the e-learning usage in the field of physical culture. Purpose: actualize the introduction of e-learning to motivate students to engage in movement activity. **Material & Methods:** method of generalization and analysis are selected, which was used to study the approaches, definitions and results of the study among different authors on the research topic. **Results:** generalized and analyzed: approaches to the formation of motivation in students for movement activity; definition of e-learning; results of the introduction of e-learning in the educational process of students from different authors. **Conclusion:** it is proved that the approaches of different authors on motivating students to movement activity do not include the use of modern e-learning tools; it is established that e-learning can be an excellent complement to the full-time form of education; directions for further scientific research are updated.

Keywords: physical education, motivation, e-learning, students, educational process.

References

1. Aleeva, Yu.V. & Popova, N.V. (2015), "Pedagogical conditions for the formation of students' motivation for practicing physical culture", *Mir nauki, kultury, obrazovaniya*, No. 2, pp. 7-10. (in Russ.)
2. Anokhin, E.M. (2003), "Formation of motivation cadets to physical training as an essential prerequisite for improving its performance", *Materialy vidkrytoi naukovo-metodychnoi konferentsii «Fizichna pidhotovka viiskovosluzhbovtiv» 29–30 kvitnia 2003 r., NUFVSU* [Materials open scientific practical conference "Physical training of servicemen" 29–30 April 2003, NUPESU], Kyiv, pp. 100-104. (in Ukr.)
3. Akhmedova, A.M. (2015), "The use of modern electronic means of teaching in the learning process", *Science Time*, No. 1 (13), pp. 36-39. (in Russ.)
4. Ashanin, V.S. (2004), "Didactic bases of training in methods of multidimensional data analysis in the training of specialists in the field of physical culture and sports", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 7, pp. 23-24. (in Russ.)
5. Belyanicheva, V.V. & Gracheva, N. V. (2009), "Formation of Motivation for Physical Education at Students", *Fizicheskaya kultura i sport: integratsiya nauki i praktiki*, Vyp. 2, OOO Izdatelskiy tsentr «Nauka», Saratov, pp. 6. (in Russ.)
6. Bilichenko, O. (2011), "Features motivation for physical education classes to students", *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, No. 5, pp. 3-5. (in Ukr.)
7. Boytsova, T.L. & Zhukova, O.L. (2010), "The physical culture of students on the basis of the implementation of the motivational and personal approach", *Vestnik TGPU*, No. 4, pp. 108-111. (in Russ.)
8. Gruzhevskiy, V.A. (2014), "The advisability of using innovative technologies in the formation of student-centered motivation of students for physical education", *PPMBPFVS*, No. 3, pp. 28-30. (in Russ.)
9. Druz, V.A. (2005), "Optimum mode of training and methods of its construction", *Sb. tekstov vystupleniy 5-oy mezhvuz. konf., NUA* [Collection of texts of speeches of the 5th inter-university conference, NUA], Kharkiv, pp. 67-69. (in Russ.)
10. Zakharina, Ie.A. (2008), *Formuvannia motyvatsii do rukhovoї aktyvnosti u protsesi fizychnoho vykhovannia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv: avtoref. dys. na zdob. nauk. stup. kand. nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02* [Formation of motivation of motor activity during physical education university students: thesis abstract], Kyiv, 24 p. (in Ukr.)
11. Ivanova, Ye.O. & Osmolovskaya, I.M. (2011), *Teoriya obucheniya v informatsionnom obshchestve* [Theory of Learning in the Information Society], Prosveshchenie, Moscow. (in Russ.)
12. Konkina, M.A. (2008), "Physical training and sports in the structure of value orientations among students", *Materialy III Vserossiyskogo sotsiologicheskogo kongressa, Institut sotsiologii RAN, Rossiyskoe obshchestvo sotsiologov* [Materials of the III All-Russian Sociological Congress, Institute of Sociology RAS, Russian Society of Sociologists], Moscow, pp. 1-3. (in Russ.)
13. Konopleva, Ye.N. (2008), "Formation of motivation for physical education in students of non-physical higher education institutions through lecture classes on the theory and methodology of physical education", *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, No. 3, pp. 45-51. (in Russ.)
14. Malakhovskiy, O. (2013), "Forming information-communicative culture of students in physical education and sport", *Aktualni problemy fizychnoho vykhovannia: teoriia ta praktyka: materialy II vseukrainskoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii, (Uman, 19 kvitnia 2013 r.)* [Actual problems of physical education: Theory and Practice: Proceedings of the II Ukrainian scientific-practical Internet-conference (Uman, April 19, 2013)], in Tkachuk, L.V. (ed.), VPTs «Vizavi», Uman, pp. 120. (in Ukr.)
15. Malinov, M.B., Mochalov, S.P. & Tretyakov, V.S. (2013), "Development of an Information System for Monitoring E-Learning in Universities", *Vestnik KemGU*, No. 4 (56), pp. 45-48. (in Russ.)
16. Mikhaylova, N.V. (2012), "Peculiarities of the organization of asynchronous training of university students in an electronic environment", *Vestnik OGU*, No. 2 (138), pp. 149-154. (in Russ.)
17. Mikheeva, T.M. & Kholodova, G.B. (2014), "Formation of students' motivation for independent physical training (exemplified by health running)", *Vestnik OGU*, No. 3 (164), pp. 89-93. (in Russ.)
18. Nagovitsyn, R.S. (2011), "Motivation of students for physical education at the university", *Fundamentalnye issledovaniya*, No. 8-2, pp. 293-298. (in Russ.)
19. Nazimok, V.V. (2012), "Motivation of students for boxing in the process of physical education", *PPMBPFVS*, No. 8, pp. 54-56. (in Russ.)
20. Nizhnik, S.G. & Batanina, I.A. (2014), "Pedagogical model of the formation of tutor competence of the university teacher in the conditions of e-learning", *Izvestiya TulGU. Gumanitarnye nauki*, No. 4-2, pp. 139-144. (in Russ.)
21. Pantyukhina, L.Ye., Makhov, A.S., Matveev, A.P. & Chayka, Zh.Yu. (2015), "The Structure of Motivation for Exercise and Sports at Students of Higher Educational Institutions of an Unsportsive Profile", *Uchenye zapiski universiteta Lesgafita*, No. 7, pp. 206-212. (in Russ.)
22. Ponomarenko, V.S. (2010), "The introduction of personal training systems in the learning process", *Ekonomiia rozvytku*, No. 2 (54), pp. 5-9. (in Ukr.)
23. Rannikh, V.N. (2014), "Electronic training courses as an effective means of training in a university", *Izvestiya TulGU. Gumanitarnye nauki*, No. 4-2, pp. 210-215. (in Russ.)
24. Romanchuk, S.V. (2006), *Formuvannia motyvatsii do zaniat fizychnoiu pidhotovkoiu i sportom kursantiv tekhnichnykh viiskovykh navchalnykh zakladiv: avtoref. dys. na zdob. nauk. stup. kand. nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02* [The form of motivation to take a physical training course and a sport course of technical novels in the Navichal novels: thesis abstract], Lviv, 24 p. (in Ukr.)
25. Semerikov, S.O. (2009), *Teoretyko-metodychni osnovy fundamentalizatsii navchannia informatychnykh dystsyplin u vyshchyykh navchalnykh zakladakh: dys. d-ra ped. nauk: 13.00.02 – teoriia ta metodyka navchannia (informatyka)* [Theoretical and methodological foundations fundamentalization informatychnykh training courses in higher education: Dis. Dr. Ped. Science], National Pedagogical University named after. MP Dragomanova, Kyiv, 536 p. (in Ukr.)
26. Solovov, A.V. (2006), *Elektronnoe obuchenie: problematika, didaktika, tekhnologiya* [E-learning: problematics, didactics, technology], Novaya tekhnika, Samara. (in Russ.)

27. Starichenko, A.Ye. & Sardak, L.V. (2014), "Application of modern technical means of teaching in e-learning", *Pedagogicheskoe obrazovanie v Rossii*, No. 2, pp. 143-145. (in Russ.)
28. Starshinova, T.A. & Makletsov, S.V. (2012), "Application of e-learning tools for the formation of information competence", *Vestnik Kazanskogo tekhnologicheskogo universiteta*, No. 17, pp. 330-333. (in Russ.)
29. Tarasova, O.A. (2009), "Improving the motivation of students to maintain motor and social activity through physical culture and sports activities", *Izvestiya RGPU im. A.I. Gertsena*, No. 112, pp. 189-193. (in Russ.)
30. Toktarova, V.I. (2013), "Model of educational and methodological support of the educational process of the university in the context of e-learning", *Vestnik Mariyskogo gosudarstvennogo universiteta*, No. 11, pp. 87-90. (in Russ.)
31. Yadrovskaya, M.V. (2013), "Models of educational and pedagogical communication in the e-learning system of the university", *Obrazovatelnye tekhnologii i obshchestvo*, No. 2, pp. 469-488. (in Russ.)
32. Yakusheva, N.M. (2012), "Didactic principles of creating e-learning tools and their implementation issues", *Pedagogika i psikhologiya obrazovaniya*, No. 1, pp. 87-96. (in Russ.)
33. Bates, T. (2001), *National strategies for e-learning in post-secondary education and training*, UNESCO.
34. *Defining eLearning, Performance, Learning, Leadership, & Knowledge Site*, available at: <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/elearning/define.html>.
35. *Education World: Educators Battle Over Calculator Use*, available at: http://www.educationworld.com/a_curr/curr072.shtml
36. Rosenberg, M. (2007), "Beyond E-Learning: New Approaches to Managing and Delivering Organizational Knowledge", *ASTD International Conference, June 3, Atlanta, 2007*.

Received: 26.04.2017.

Published: 30.06.2017.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Маракушин Андрій Ігоревич: к. фіз. вих.; Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця: пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61166, Україна.

Маракушин Андрей Игоревич: к. физ. восп.; Харьковский национальный экономический университет: пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61166, Украина.

Andriy Marakushyn: PhD (Physical Education and Sport); Kharkiv National University of Economics: Lenin ave. 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0002-9060-5120

E-mail: andrey.marakushyn@hneu.net

Піддубний Олександр Григорович: к. фіз. вих.; Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця: пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61166, Україна.

Поддубный Александр Григорьевич: к. физ. восп.; Харьковский национальный экономический университет: пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61166, Украина.

Oleksandr Piddubnyi: PhD (Physical Education and Sport); Kharkov National Economic University: Lenina boulevard 9a, 61001, Kharkov, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0003-0957-2788

E-mail: Oleksandr.Piddubnyi@m.hneu.edu.ua

Чередніченко Артем Вікторович: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця: пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61166, Україна.

Чередниченко Артем Викторович: Харьковский национальный экономический университет: пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61166, Украина.

Artem Cherednichenko: Kharkiv National University of Economics: Lenin ave. 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0003-2517-3170

E-mail: surz@ukr.net